

Vedlegg

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Statsråden

Arbeids- og sosialkomiteen
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
20/2657-

Dato
7. september 2020

Svar på representantforslag fra representanten Bjørnar Moxnes om å gjeninnføre ferietillegget til dagpengene

Jeg viser til Dokument 8:148 L (2019-2020) Representantforslag fra stortingsrepresentanten Bjørnar Moxnes om å gjeninnføre ferietillegget til dagpengeordningen. Forslaget har sin bakgrunn i den høye arbeidsledigheten som følge av covid-19-pandemien, som har medført et svært høyt antall dagpengemottakere. Forslagsstiller mener at det vil slå negativt ut både for den enkelte ledige og for omløpet i norsk økonomi dersom de ledige ikke får utbetalt ferietillegg neste år tilsvarende den perioden de har vært arbeidsledige.

Nærmere om den avviklede ordningen med ferietillegg

Arbeidssøkere som hadde mottatt dagpenger i mer enn åtte uker i løpet av et kalenderår, hadde tidligere rett til ferietillegg. Ferietillegget tilsvarte 9,5 prosent av brutto utbetalte dagpenger i løpet av foregående kalenderår, og ble utbetalt i månedsskiftet januar/februar året etter opptjening. Ferietillegget ble utbetalt uavhengig av om stønadsmottakeren tok ferie eller ikke, og uavhengig av om dagpengeperioden var avsluttet på dette tidspunktet. Ferietillegget ble avviklet med virkning fra 1. januar 2015.

Bakgrunnen for den tidligere ordningen med ferietillegg, var at dagpengemottakere ikke kan ta ferie i ordinær forstand uten at dagpengene faller bort. Dagpengemottakerne plikter å melde fra til Arbeids- og velferdsetaten dersom de en meldeperiode ikke har vært disponible for arbeidsmarkedet, f. eks dersom de har hatt ferie eller på annen måte ikke har vært reelle arbeidssøkere.

Ferietillegget i dagpengeordningen ble innført av velferdspolitiske grunner i mai 1978. Tanken var at dagpengemottakere skulle kunne ta ferie fra den aktive arbeidssøkeraktiviteten uten å tape økonomisk på dette.

Bakgrunnen for avviklingen av ferietillegget f.o.m. 1. januar 2015

Ferietillegget ble utbetalt i månedsskiftet januar/februar året etter utbetalingen av de dagpengene som dannet grunnlaget for beregningen. For de fleste kom utbetalingen da etter at de hadde fått nytt arbeid. Ordningen ble derfor vurdert som en lite målrettet overføring til personer i arbeid.

Ferietillegget gjorde dessuten at bruttokompensasjonen i dagpengeordningen steg fra om lag 62,4 til 68,3 prosent for de som fikk dagpenger i mer enn åtte uker, uten at det høyere kompensasjonsnivået var arbeidsmarkedsfaglig begrunnet. Dette ble vurdert å kunne gi uheldige insentiver.

Det ble også vurdert som uheldig at de som tok ferie uten å opplyse om dette til Arbeids- og velferdsetaten, og derfor ikke fikk reduserte dagpenger, kom bedre ut enn dem som meldte fra om ferien og fikk dagpengene stoppet i ferietiden.

Ferietillegget ble derfor avviklet, og det ble i stedet innført en rett for langtidsledige til å motta dagpenger i forbindelse med feriefravær. Dette innebærer at en dagpengemottaker som har mottatt dagpenger i 52 uker eller mer, er fritatt fra kravet om å være reell arbeidssøker i inntil fire uker når han eller hun tar ferie, slik at vedkommende kan motta dagpenger under ferieavviklingen. Innføringen av ordningen med at langtidsledige fikk anledning til å motta dagpenger i ferien, ble også antatt å gi insentiver til at flere oppgir feriefravær til Arbeids- og velferdsetaten på meldekortet.

Vurdering av forslaget

Grunnprinsippet i dagpengeordningen er at dagpengemottakerne skal være reelle arbeidssøkere, dvs. aktive arbeidssøkere og disponible for arbeid. En dagpengemottaker som tar ferie fra arbeidssøkingen, anses ikke som reell arbeidssøker, og skal da ikke ha dagpenger.

Tanken bak ferietillegget var at dagpengemottakerne skulle kunne ta ferie uten å bli straffet økonomisk. Velferdspolitisk sett var ordningen imidlertid lite treffsikker, tatt i betraktning av at tillegget ble utbetalt i januar/februar året etter at rettighetene var opptjent, og på et tidspunkt da hovedtyngden av de ledige var tilbake i fullt arbeid.

Det avviklede ferietillegget hadde flere uheldige insentivvirkninger. For det første gjorde ferietillegget at bruttokompensasjonen i dagpengeordningen steg fra om lag 62,4 til 68,3 prosent for dagpengemottakere som hadde vært ledig i mer enn åtte uker, noe som kunne gi insentiv til lengre dagpengeperioder enn nødvendig.

For det andre kunne ordningen ha som uheldig insentiveffekt at dagpengemottakerne ikke oppga feriefravær på meldekortet. De fikk da dagpenger utbetalt også under ferieavviklingen,

og dermed et høyere utbetalingsgrunnlag for beregning av ferietillegget enn de som hadde oppført feriefravær på meldekortet. At ordningen indirekte gir slike insentiver er uheldig, både med hensyn til overgang til arbeid, og fordi det kan gi oppfordring til å gi uriktige opplysninger.

De negative konsekvensene for langtidsledige ved at ferietillegget er avviklet, er oppveid ved at personer som har vært ledige i mer enn 52 uker har rett til inntil fire ukers ferie med dagpenger. Denne ordningen gir dessuten i større grad insentiver til å føre feriefravær på meldekortet. Dette er dermed en mer treffsikker ordning enn det tidligere ferietillegget, siden stønadsmottakeren i den gjeldende ordningen vil få en ytelse på det tidspunktet vedkommende tar ferie.

Dersom ferietillegget blir gjeninnført, kan ordningen som gir langtidsledige rett til dagpenger i inntil fire ukers ferie, ikke bli stående. I motsatt fall vil en dagpengemottaker få utbetalt ferietillegg samme år som vedkommende får fulle dagpenger under ferie i inntil fire uker, noe som vil innebære en dobbeltkompensasjon. Gjeninnføring av ferietillegget forutsetter derfor avvikling av retten til dagpenger under ferie for personer som har vært ledige over 52 uker.

Jeg vurderer dagens ordning, med rett til dagpenger under ferieavvikling for personer med et lengre ledighetsløp, som mer arbeidsmarkedsfaglig treffsikker og bedre egnet til å gi insentiver til overgang til arbeid enn den tidligere ordningen med ferietillegg. Jeg vil på denne bakgrunn ikke tilrå at ferietillegget til dagpengene gjeninnføres.

Med hilsen

Torbjørn Røe Isaksen